

Eltra - krav til Elsam om pladsleje for benytelsen af off-shore faciliteter

Dato: 26.05.2003•Journalnr.: 3/1320-8901-0172

RESUMÉ

1. Eltra a.m.b.a. har med brev af 14. maj 2002 henvendt sig til Energitilsynet angående en tvist med A/S Elsam om Elsams betaling af pladsleje for at benytte dele af Eltras off-shore transformerplatform ved Horns Rev havvindmøllepark. Da transformerplatformen er etableret for PSO-midler, ønsker Eltra Energitilsynets vurdering af sagen.

2. Som havvindmølleparken er udformet, opsamles den producerede energi fra havvindmøllerne på en transformerplatform, som Eltra har ladet bygge, står som ejer for og har finansieret. Transformerplatformen er en del af ilandføringsanlægget og drives som en del af Eltras transmissionsnet. På platformen er der gjort plads til, at Elsam kan opstille sine lokale el- og serviceanlæg.

3. Elsam anvender transformerplatformen til at fremføre sit lokale opsamlingsnet frem til det punkt, hvorfra Eltra opsamler strømmen til videre transport i ilandføringsanlægget. Opsamlingspunktet er teknisk set på 34 kV siden af Eltras 34/150 kV transformator, der transformerer vindmøllestrømmen op på transmissionsnetets spændingsniveau på 150 kV.

4. Eltra oplyser, at transformerplatformen har kostet ca. 105 mio. kr. Eltras og Elsams anlæg optager hver ca. 1/3 af arealet, mens den sidste 1/3 af Eltra betegnes som fællesanlæg.

5. Parterne har ikke kunnet komme overens om betalingsspørgsmålet. Elsam finder for sin del, at parterne allerede i 1999 har aftalt, at Elsam vederlagsfrit kan anvende arealet på transformerplatformen.

6. Tvisten angår således fastlæggelsen af snitfladen - eller udtrykt på anden måde - fastlæggelsen af opsamlingspunktet for delingen af omkostninger mellem på den ene side den konkurrenceudsatte elproduktion og på den anden side ilandføringsanlægget betalt af alle jysk/fynske forbrugere som en PSO-omkostning.

SEKRETARIATET FOR
ENERGITILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@energitilsynet.dk
www.energitilsynet.dk

BESLUTNING

7. Energitilsynet vedtog at meddele Eltra a.m.b.a. og Elsam A/S:

8. at da Elsam anvender transformerplatformen til at fremføre sit lokale opsamlingsnet frem til det punkt, hvorfra Eltra opsamler strømmen til videre transport i ilandføringsanlægget, kan en del af omkostningerne ved at etablere transformerplatformen ikke lovligt være PSO-omkostninger,

9. at Energitilsynet ikke kan tage stilling til, om der er indgået en aftale mellem Elsam og Eltra om pladslejespørgsmålet,

10. at det er i strid med elforsyningslovens § 9, stk. 1, nr. 4, jf. samme lovs § 70, stk. 1 og 4, at Eltra undlader at opkræve lejebetaling for Elsams benyttelse af Eltras off-shore ilandføringsanlæg, som er PSO-finansieret af elforbrugerne i det sammenhængende jysk/fynske elforsyningsområde,

11. at Elsams betaling til Eltra for benyttelsen af selskabets off-shore anlæg med virkning transformerplatformens ibrugtagning, dog tidligst fra den 1. april 2001, hvor bekendtgørelse nr. 187 af 16. marts 2001 om nettilslutning af vindmøller og prisafregning for vindmølleproduceret elektricitet m.v. trådte i kraft, skal medgå til nedsættelsen af Eltras PSO-tarif,

12. at Energitilsynet ud fra sagens fakta eller bestemmelserne i elforsyningsloven ikke kan afgøre, hvilken størrelse lejebetalingen aktuelt bør have.

SAGSFREMSTILLING

13. Den daværende miljø- og energiministeren gav den 13. februar 1998 med hjemmel i § 13 i den tidligere elforsyningslov Elsam I/S og Eltra I/S et pålæg om i fællesskab at opføre havvindmølleparken. I pålægget forudsattes, at omkostningerne, der følger af pålægget, kunne indregnes i elpriserne i henhold til § 9 f i elforsyningsloven.

14. Pålægget til Elsam I/S og Eltra I/S - nu Elsam A/S og Eltra a.m.b.a. - er videreført i den nuværende elforsyningslov. I bevillingen til elproduktion til Elsam hedder det bl.a., at parterne (efterfølgende) har aftalt, at Elsam står for opførelsen af vindkraftanlæggene på Horns Rev havvindmøllepark, mens Eltra forestår ilandføringen af vindmøllestrømmen.

15. Den 29. marts 2001 fik Elsam tilladelse til at opføre havvindmølleparken. Udgifterne til selve havvindmøllerne og det lokale opsamlingsnet til opsamling af vindmøllestrømmen afholdes af Elsam, som med den nuværende elforsyningslov nu agerer som konkurrenceudsat virksomhed på almindelige kommercielle vilkår. Eltras omkostninger til ilandføringsanlægget skal ifølge elforsyningsloven derimod afholdes af alle elforbrugere i det sammenhængende jysk/fynske elforsyningsområde som en PSO-omkostning, jf. elforsyningslovens § 9, stk. 1, nr. 4.

16. Den daværende miljø- og energiministers pålæg til Elsam og Eltra om at etablere havvindmølleparken på Horns Rev blev givet den 13. februar 1998, dvs. på et tidspunkt, hvor elselskabernes prisafregning endnu fulgte hvile-i-sig-selv princippet.

17. Med det overordnede regimeskift i dansk elforsyning pr. 1. januar 2000 etableredes en selskabsregulering, som sikrer en adskillelse mellem monopol- og konkurrenceområder. I forbindelse hermed har lovgiver sikret, at overgangen fra "hvile-i-sig-selv" princippet til et konkurrencebaseret marked ikke ville medføre, at fx Elsams allerede igangsatte eller forberedte anlægsarbejder med havvindmølleparken på Horns Rev har måttet indstilles, fordi de økonomiske rammevilkår har ændret sig.

18. Elforsyningslovens § 9, stk. 1, bestemmer, at "Følgende omkostninger til offentlige forpligtelser skal afholdes af alle forbrugere inden for det sammenhængende elforsyningssystem: -) "Transmissionsvirksomhedernes nødvendige omkostninger til dækning af de opgaver, som disse er pålagt efter bestemmelsen i § 68". I § 68 hedder det, at "Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler om vindmøllers opstilling og tilslutning til elnettet, herunder regler om fordeling af omkostningerne ved nettilslutning og ved at være tilsluttet elnettet".

19. Bekendtgørelse nr. 187 af 16. marts 2001 om nettilslutning af vindmøller og prisafregning for vindmølleproduceret elektricitet m.v. (vindmøllebekendtgørelsen) præciserer bestemmelsen i elforsyningslovens § 68. I bekendtgørelsens § 7 hedder det, at "Ved nettilslutning af havvindmøller, som opstilles i de i »Havmøllebehandlingsplan for danske farvande« udvalgte hovedområder for havvindmølleudbygningen, er den virksomhed, som ejer det elnet, hvortil havvindmøllerne tilsluttes på havet eller på land, forpligtet til at afholde omkostninger til etablering af ledningsnet frem til et opsamlingspunkt ved havvindmøllernes interne forbindelsesnet."

20. I bekendtgørelsens § 9 hedder det bl.a., at "Omkostninger ved vindmøllens nettilslutning frem til det - § 7 nævnte opsamlingspunkt - afholdes af vindmøllens ejer. Tilslutningsomkostninger omfatter alene udgifter til vindmøllens installation, lavspændingstilslutning og lavspændingsstik, etablering af eventuel lokal transformerstation, inklusive afregningsmåler, stikledning til elnettet, tilslutning til elnettet, herunder fasekompensering samt omkostninger til den kollektive elforsyningsvirksomheds behandling af anmodning om nettilslutning".

PARTERNES ANBRINGENDER

21. Parterne har haft lejlighed til at udtale sig i sagen.

Elsams brev af 5. juli 2002

22. Elsam tilkendegiver i sit brev af 5. juli 2002, at parterne, som i fællesskab blev pålagt at opføre havvindmølleparken på Horns Rev, selv skulle forestå den nærmere fordeling af ejerskab, opgaver og omkostninger i forbindelse med opførelse og drift m.v. af havvindmølleparken. Til formålet nedsattes en koordinationsgruppe, hvis beslutninger formaliseredes i mødereferater, som parterne ifølge Elsam hidtil har respekteret.

23. For så vidt angår den specifikke tvist mellem parterne om pladslejespørgsmålet om snitflader mellem parterne hedder det i Elsams brev, at "I mødereferat nr. 10 af 19. november 1999 (udarbejdet af Eltra) er det præciseret, at "På offshoreplatformen stiller Eltra fornøden plads til rådighed for Elsam uden beregning. Vi står derfor helt uforstående overfor Eltra betragtninger, om at det "ikke er lykkedes

parterne at komme overens" om spørgsmålet om pladsleje. Aftale herom blev således indgået allerede i efteråret 1999."

24. Elsam tilkendegiver desuden, at Eltras opdeling af de samlede omkostninger på ca. 105 mio. kr. til transformatorplatformen ikke viser Eltras marginalomkostninger ved at stille plads til rådighed for Elsam. Marginalomkostningerne er efter Elsams opfattelse sandsynligvis lavere end de af Eltra anførte beløb til Energitsynet.

ELTRAS BREV AF 25. FEBRUAR 2003

25. Eltra tilkendegiver i sit brev af 25. februar 2003, der er en reaktion på Elsams forannævnte brev, at det er aftalt mellem parterne, at tilslutningspunktet er på 34 kV-siden af 150/34 kV-transformeren på platformen. Det bevirker, at Elsam skal have et 34 kV-koblingsanlæg stående på platformen. Platformen er dimensioneret herefter, og forøgelsen medfører øgede anlægsomkostninger.

26. Det er Eltras opfattelse, at da disse ekstraomkostninger alene er afstedkommet for at få plads til Elsams koblingsanlæg, falder omkostningerne uden for de omkostninger, Eltra må afholde med PSO-midler, jf. elforsyningslovens § 9, stk. 1, nr. 4.

27. Eltra angiver et ca. tal for selskabets marginalomkostninger på 10-15 mio. kr. regnet som en engangsbetaling.

ELSAMS BREV AF 24. MARTS 2003

28. Elsam henholder sig i sit brev af 24. marts 2003 til, at parterne allerede har indgået en bindende ubetinget aftale om vederlagsfri brug af platformen på Horns Rev. Det er desuden Elsams opfattelse, at vindmøllebekendtgørelsen ikke har været gældende på aftaletidspunktet, idet den først trådte i kraft den 1. april 2001.

29. Det er i øvrigt Elsams opfattelse, at hvis Energitsynet måtte komme frem til at den omhandlede omkostninger ikke kan afholdes som PSO-midler, må omkostningerne afholdes af Eltra selv.

ELTRAS BREV AF 10. APRIL 2003

30. Eltra anfægter i sit brev af 10. april 2003 bl.a., at der foreligger en bindende, ubetinget aftale om pladslejespørgsmålet. Eltra tilkendegiver, at det fra starten af kontraktforhandlingerne har været accepteret mellem parterne, at der var uenighed om pladslejespørgsmålet.

BEGRUNDELSE

31. Pålægget til Elsam og Eltra om i fællesskab at etablere en havvindmøllepark på Horns Rev specificerer ikke, hvorledes omkostningerne skal fordeles mellem parterne. Ud fra sagens akter, især forannævnte mødereferat nr. 10 af 19. november 1999 udarbejdet af Eltra, kan det ikke afvises, at Elsam oprindeligt har indgået en aftale med Eltra om anvendelsen af transformatorplatformen og betalingen herfor, hvilket Eltra først anfægter i sit brev af 10. april 2003. Energitsynet har imidlertid ikke hjemmel til at afgøre dette spørgsmål.

32. Elforsyningslovens § 70, stk. 1, bestemmer, at bl.a. transmissionsvirksomhedernes prisfastsættelse skal ske i overensstemmelse med nærmere angivne indtægtsrammer, som fastsættes med henblik på dækning af omkostninger som nævnt

i § 69 ved en effektiv drift af virksomheden. Ifølge § 69 fastsættes priserne ". under hensyntagen til virksomhedernes omkostninger til indkøb af energi, lønninger, tjenesteydelser, administration, vedligeholdelse, andre driftsomkostninger og afskrivninger og forrentning af kapital..".

33. Ifølge § 70, stk. 4, skal enhver form for indtægt i virksomheden medgå til dækning af udgifterne som nævnt i § 69, stk. 1. I prisbestemmelserne ligger der således en pligt for Eltra til at tage betaling for afholdte omkostninger.

34. Da Elsam anvender transformerplatformen betalt af Eltra til at fremføre sit lokale opsamlingsnet frem til det punkt, hvorfra Eltra opsamler strømmen til videre transport i ilandføringsanlægget, er vurderingen, at Eltras omkostninger forbundet med Elsams benyttelse af transformerplatformen ikke lovligt kan være PSO-omkostninger. Det må derfor også anses for at være i strid med elforsyningslovens § 9, stk. 1, nr. 4, at Eltra undlader at opkræve lejebetaling for Elsams benyttelse af transformerplatformen, som er PSO-finansieret af elforbrugerne i det sammenhængende jysk/fynske elforsyningsområde.

35. Det beløb, som Eltra skal have ind som lejebetaling, skal derfor medgå til at nedsættelse Eltras PSO-tarif.

36. Bestemmelsen i elforsyningslovens § 9, stk. 1, nr. 4, trådte i kraft den 1. januar 2001, og først med vindmøllebekendtgørelsens ikrafttræden den 1. april 2001 fastsattes der specifikke regler om omkostningsfordelingen mellem parterne. Senest fra dette tidspunkt bør parternes eventuelle aftaler vige for offentlig regulering, som parterne i øvrigt måtte forvente at ville ske med den selskabsregulering, som blev indført med det overordnede regimeskift i elforsyningen, der fandt sted med virkning fra 1. januar 2000.

37. Energitilsynets praksis er at træffe afgørelser, der virker fremadrettet. Med vindmøllebekendtgørelsens ikrafttræden den 1. april 2001 er der imidlertid allerede fra dette tidspunkt etableret offentlig regulering, der er bindende for parternes fordeling af omkostningerne mellem sig. Dette indebærer, at det vil være mest rimeligt at Elsams betaling af pladsleje til Eltra skal ske med virkning fra transformerplatformens ibrugtagning, dog tidligst fra den 1. april 2001, hvor vindmøllebekendtgørelsen trådte i kraft.

38. Der er ikke ud fra bestemmelserne i vindmøllebekendtgørelsen fremadrettet tvivl om delingen af omkostningsposterne mellem parterne. Lejebetalingens størrelse kan imidlertid ikke fastslås. Eltra har ikke anmeldt priser eller betingelser for Elsams benyttelse af transformerplatformen, og ud fra sagens fakta eller bestemmelserne i elforsyningsloven kan det ikke afgøres, hvilken størrelse lejebetalingen bør have.